

Előfizetési ár:

Egész évre	— — — 4 K.
Fél évre	— — — 2 K.
Negyed évre	— — — 1 K.
Egyes szám	— — 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzetes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Cservenka Márton főerdőr nyugdíjazása. (—o—)
A fák felnyesése. (Fröhlich Bruno.)
A hivatásos vadász fegyvere. (Gothard Sándor.)
Gazdasági tanácsadó: Méhészet. (Csergő Venczel.)
Különfélék: «Az Erdő» 1912. évi tiszta jövedelme. — Erdészeti altisztek jutalmazása. — Fajbaromfiak kiosztása. — Felhívás. — Nyugdíjbiztosítás. — Időjelzés.
Hivatalos közlemények: Létszámkiegészítés czéljából behívott állami alkalmazottaknak járó illetmények. — Elvesztett szakvizsga-bizonyítvány.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. A fősvény. (Szalagyi Lenke.)

Cservenka Márton főerdőr nyugdíjazása.

A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal márczius hó végével 50 évi szolgálat után az igazán «jól megérdemelt» nyugalomba helyezte Cservenka Márton m. kir. főerdőrt.

Nem haladhatunk el e mellett a nyugdíjazás mellett csak az egyszerű megemlékezéssel, mert eseménynek tartjuk ezt, a minek pár szóval való méltatását a nyugdíjazott férfiúnak kiválósága is megkívánja.

Cservenka 1848-ban, a nagy márcziusi napok idejében született s már 1863 április 1-én mint bányász-családból származott jómagaviseletű gyermek, bányásznövendékké (Vormesser) lett felfogadva és felesketve; 1869-ben katonai kötelezettségének eleget teendő, bevonult; 1872-ben a katonaságtól visszatérve mint erdőlegény az erdészet szolgálatába szegődött s 1877-ben erdőorrre neveztetett ki; azután megfelelő időközökben átment a különféle fizetési osztályokon s 1895-ben főerdőr lett s 1906-ban érte el az elérhető legmagasabb fizetését és kerek 50 évi szolgálattal érdemelte ki a teljes nyugdíjat.

Szolgálatában mindig kiváló hűséget és lankadatlan szorgalmat tanusított; bárhová állították felebbvalói, vagy bármivel bízták is meg, teljes odaadással és eredménnyel felelt meg a reá bízott feladatoknak; különösen értékes volt tevékenysége a csemeték nevelésében s az erdősítések terén s mindenütt — a hány védkerületben szolgált, meglátszik e tereni működésének eredménye.

Előljárói iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetett, nem hagytak nyomot benne az újabbkori nemzedéknek

a felebbvalói tekintély semmibe vevése iránti törekvései s szocialisztikus irányú mozgalmái; lelke mindig meszsze állott a pártoskodástól, bizott előljárói jóindulatában — a miben nem is csalatkozott — s puritán jellemével igyekezett fiatalabb kartársaira hatni, kik előtt követendő példa gyanánt fog mindenkor állani.

Nyolcz gyermekét nem nevelte elérhetlen vágyakra, hanem a mint négy leányát tisztességes erdőörökhöz adta férjhez, saját pályájára neveli fiait is.

Szóval egy férfiu az úgynevezett régi gárdából, kikre szívesen gondolnak vissza a fellebbvalók s a ki mindig halálával és szeretettel fog vissza emlékezni fellebbvalóira. Sajnos, hogy ennek a gárdának a sorai mind ritkábbak lesznek s egy-egy tagjának a távozásánál vagy kidölténél mindinkább érezhetővé válik a vágyakozás, hogy bár az ilyenek nyomdokait követnék az utódok.

Az érdemeknek elismerésül s hogy még kiskorú gyermekeinek felnevelése is biztosítva legyen, a nyugdíjazott ezidőszerint a rózsahegy-i internátus gondnoki teendőinek az ellátásával van megbizva.

Vajha már ott önthetné lelkének jó tulajdonságait a kezére bizott erdőri gyermekekbe. —o—

A fák felnyesése.

Írta: Fröhlich Bruno, m. kir. erdőmérnök.

Az erdőtenyésztőnek nemcsak a nagy tömegtermelésre kell törekednie, hanem gondoskodnia kell arról is, hogy a termelt faanyag műszaki szempontból kifogástalan legyen, s ezáltal nagyobb értéket képviseljen. A fa műszaki alkalmazhatóságát és ezáltal az értékét is főleg a következő tulajdonságok fokozzák:

1. minél nagyobb méret hosszúságban és vastagságban;

2. egyenes és hengeres növés, vagyis, hogy az alsó és a felső átmérő közötti különbség lehetőleg csekély legyen, mert az ilyen törzset takarékosabban lehet kihasználni;

3. egyszéles és szabályos szöveti szerkezet, tudniillik a farostok a törzs hossz tengelyével és egymás között közel párhuzamosan fussanak; korhadások, üre-

gek, benőtt ággyökösök a fában ne legyenek, mert ott, a hol rost-szakadás van, a szilárdság is kisebb; végül

4. *ágtisztaság*, mert eltekintve attól a munkatöbblettől, a mit a döntött törzs legallyazása okoz, egyrészt minden ágtnél a rostok szabályos menete meg van zavarva, másrészt pedig a vastagabb ágak alatti szakaszon a törzs erősebben vastagodik, mint a felső szakaszon, a mi természetesen ismét a törzs egyenesességének és hengerességének esik a rovására.

Tapasztalatból tudjuk, hogy csakis a fa korának megfelelő záródásban nevelhetünk olyan törzseket, a mik az előbb felsorolt kívánalmaknak a leginkább megfelelnek. Zárt állásban ugyanis:

1. a törzsrésznek kevés világosságot és meleget élvező ágai lassanként elhalnak és a törzsről leválnak, a törzs tehát természetes úton ágtisztul;

2. a fa inkább hosszúságban gyarapodik, mint vastagságban, mert az oldal-árnyalás folytán a fa a világosság felé, fölfelé igyekszik;

3. a fa a termelt képzőanyagokat jórészt mindjárt a csúcson használja fel, a felső részen tehát az évyűrűk szélesebbre fejlődhetnek, mint az alsó részen, s ezáltal a törzs a hengeres alakhoz inkább közeledik.

Ezzel szemben a szabad állásban nőtt fa csaknem a földig elgallyasodván, igen sok képzőanyagot termel, s vastagságban erősen gyarapodik. Ez a vastagsági gyarapodás azonban az alsó részen fokozottabb lévén, mint a felsőn, a törzs alakja inkább a kúphoz közeledik. Hogy az alsó rész erősebben vastagodik, annak az a magyarázata, hogy a felső ágak által termelt fakedőanyagokat lefelé haladva minden ág újabb fölsőleggel szaporítja, s így az alsó résznek több képzőanyag áll rendelkezésére.

A szabad állásban nőtt fa összes tömege (törzs és ágak együtt) mindenesetre nagyobb, mint a zárt állásban nőtt fáé. Ez tehát a fának záródásban nevelése ellen szól. Ha azonban tekintetbe vesszük azt, hogy egyrészt ez a fatömeg-veszteség csak az egyes fáknál van meg, mert a jó záródású állományban a nagyobb törzsszám mellett nemcsak, hogy eltűnik ez a veszteség, de az állomány összes fatömegénél még lényeges tömeggyarapodás is észlelhető, másrészt, hogy a zárt állásban nőtt hosszú, egyenes és csaknem hengeres törzs kisebb fatömeg mellett is értékesebb a szabad állásban nőtt fának jórészt csak tűzifára alkalmas tömegénél, a záródásban nevelés ebből a szempontból sem kifogásolható.

Ha tehát az erdőtenyésztő a faállományt állandóan megfelelő záródásban tartja, ezzel már csaknem biztosította is azt, hogy állománya műszakilag értékes törzseket fog szolgáltatni, vagyis olyanokat, a melyekben az előbb felsorolt csaknem valamennyi jó tulajdonság megvan. A fa egészséges és szabályos szöveti szerkezetét azonban egyedül a záródás még nem biztosítja teljesen. A fa szöveti szerkezetében ugyanis gyakran észlelünk olyan hibákat, a miknek eredete az ágtisztulás helytelen lefolyására vezethető vissza; czélszerű tehát, ha az ágtisztulást esetleges mesterséges eszközökkel is úgy irányítjuk, hogy értékesökentő hibák be ne következessenek. Hogy miben áll ez az irányítás, arra könnyen rájövünk, ha ismerjük az ágtisztulás természetes lefolyását.

A fának mindazok a gallyai, a melyek kevés világosságot és meleget élveznek, lassanként elszáradnak, s külső erőbehatásokra a törzsről leválnak. A leválás kisebb, vékonyabb ágaknál az elszáradás után rend-

TÁRCZA.

A fősvény.

Irta: Szalagyi Lenke.

Kintől vonagló arczezal ül magasra halmozott párnák között. Az orvos előtte áll és érverését vizsgálja.

— Orvosságot már nem adok — jelenti ki közömbös arczezal.

Valami gyöngye fény gyullad ki a beteg arcán. A szemében mintha a visszatérő életnek halvány tüze csillanna meg, a szája pedig különös módon rángatózik. Úgy néz ki most, mintha valamelyik rég elfeledett mumia mosolyogna felfedezőjére.

— Hát igazán jobban lennék, doktor úr?

— Igen, már jobban van. Nincs szüksége új orvosságra. A régiből vegye be, a mi az üvegben van, az éppen elég lesz. S szánalmas tekintettel mérve végig a beteget, elment. A beteg magában maradt.

Csakugyan, mintha most nem érezné annyira a fájdalmat testében. Láza sincs. Érverése inkább lassú és teste sem forró, inkább hideg; — megdöbben egy kicsit — feltűnően hideg a tegnapi lázhoz képest.

Megremeg. Reszkető kézzel nyúl orvosságos üvege után. Alig van már az alján egy kevés és a doktor nem rendelt semmit. Érezni kezdi mennyire gyöngye, fáradt, hogy reszket a keze, mikor az orvosságot csöpögteti.

Miért is nem kért a doktortól erősítő porokat? Kell, hogy legyen, hogyne lenne. Hisz a doktori tudomány ma már annyira előrehaladt. Még a halál küszöbén is megállíthatja a halandót, hogy néhány évre visszaadja az életnek.

Hány ilyen esetet hallott. Hányan kinlódta élet és halál között. Itt ennél a szónál megállapodik: — Halál! — minő félelmesen hangzik.

Lázás élnivágyással nyúl az orvosság után. Az egész test kiissza. Hátrahanyatlik és vár. A hatást lesi.

Egyszerre szükségét érzi, hogy higgyen. Higgyen a láthatatlan titkos erőben, a mely onnan fölülről jön. Onnan fölülről egy «legyen» szó teremtette meg a világot s egy kézmozdulatra visszazáll az elbocsájtott lélek földi porhüvelyéből a magasba, a hol az örök élet kezdődik.

Összerezzen.

Vajjon meddig tart a földi lét és hova vezet az a másik út?

szerint azonnal bekövetkezik, sima leválási felületet — sebet — hagyva hátra, a mit a törzs hamarosan «benő», vagyis héjjal, kéreggel körülvesz. A rostok szabályos menetét az ilyen ágseb alig zavarja meg, mert a fejlődő fapalástok a legszorosabban hozzásimulhatnak a sebhez. A vastagabb ágak az elszáradás után nem válnak le mindjárt a törzsről, hanem évekig rajta maradnak; mivel pedig a törzs és az ág között a sejteskapcsolódás már megszűnt, a törzs fejlődő fapalástjai sem léphetnek többé szerves összefüggésbe az ággal; — azt nem növeszthetik többé, — hanem körülölelni igyekeznek. Az ág később letöredezik ugyan, egy csonka darabjuk azonban a törzsen reked, a mit a fapalástok azután kérgestől magukba zárnak.

Így keletkeznek azok a *kihulló ággöcsök*, a mik a deszkaárú értékét annyira leszállítják. Nagyon gyakori az az eset is, a mikor a fejlődő fapalástok az ágcsonkot nem képesek teljesen körülölelni; a kinnrekedt ágcsonk azután korhadásnak indul, s a korhadást beleviszi a fa derekába is. Így származnak az úgynevezett «*madárkutak*».

Az ágtisztulásnak ez a természetes lefolyása minden fanemnél. A különböző fanemeknél ezen folyamatot illetőleg csak időbeli különbségek lehetnek részben az ágak elhalásánál, részben az elhalt ágaknak a törzsről való leválásánál.

Minél több árnyékot tűr el egy fanem, ágai a záródásban annál lassabban száradnak el; így pl. a bükk alsó ágai évekig maradnak zölden a legerősebb záródásban is, míg a fényigényes lúczfenyő ágai már mérsékelt árnyalás mellett is a legrövidebb idő alatt elszáradnak. Hogy az elszáradt ágak meddig maradnak a törzsen, az tisztán a fanem tartósságától függ. Minél

szélesebbek az ág évgyűrűi, minél csekélyebb a gyantatartalma, annál könnyebben korhad el s annál könnyebben válik le a törzsről. Így pl. fiatal korban az erdei fenyőnek széles évgyűrűvel bíró, csekély gyantatartalmú ágai mesés könnyedséggel korhadnak s peregnek le, — de a magasabb korban, a mikor a dús gyantatartalom az ág elkorhadását megnehezíti, hátráltatja, — csaknem minden ág benő a törzsbe.

Az ágtisztulás fent vázolt természetes lefolyása mellett a fa szöveti szerkezetében bekövetkező hibák annál nagyobb mértékben jelentkeznek, mennél gyengébb záródásban van maga a fa. Sűrű állásban, a hol a faegyedek szorongva állnak egymás mellett, — a törzsbeli ágak alig érhetnek el számbavehető vastagságot, mert gyorsan elszáradnak és leesnek s így itt az ágtisztulás nagyobb károkat nem okozhat. Másként áll azonban a dolog a ritkább állásnál, a hol a törzs ágai erősebben fejlődnek ki, elszáradásuk lassú s ennél fogva a bekövetkező ágbenövés is károsabb.

Az erdőtenyésztőnek tehát az ágtisztulás irányításánál két feladata van. Az egyik az, hogy az állományt állandóan jó záródásban tartsa; a második pedig az, hogy — főleg a gyengébb záródású állományban — az elszáradt, vagy rövid időn belül amúgy is elszáradó ágakat és ágcsonkokat a törzsről eltávolíttassa, mielőtt még az ágbenövés kezdetét vehetné.

Német és a francia erdőtenyésztők voltak az elsők, a kik az ágtisztulást mesterséges uton és eszközökkel igyekeztek elősegíteni és siettetni. Ők nem várták be azt, míg az elszáradt ágak a természeti erőktől válnak le a törzsről, vagy hogy az ágcsonkok a törzsbe benőjenek, — hanem fejszével, fűrészszel még idejében eltávolították azokat. Később az ágak elszáradását sem

Eszébe jut, minő görcsös kitartással, önmegtagadásal küzdött, hogy összeszerezze vagyonát. Mások nevetve, gondtalan, könnyelműn járták az élet virágos kertjét, ő pedig odahaza, hideg szobában, éhezve rakta a pénzt halomra. Gyönyörűségét lelte benne.

Mikor jócskán összegyűjtött, a félelemtől nem mert sehová menni. Folyton remegett attól az eshetőségtől, hogy míg ő odajár utazni, vagy mulatni, addig kirabolják, meglopják . . .

Mig kinosan vergődik fekhelyén, kétségbeesett gondolatok születnek meg agyában.

Már most mindent itt kell hagynia, az örök élet küszöbén át nem vihet magával semmit. Vagyonán iskolák, templomok épülnek majd és jótékonyági egyletek osztoznak. Az ő pénzén! Azokon a nehezen szerzett aranyakon, melyekért eldobott magától minden földi gyönyörűséget.

Csak most látja, mennyire félre értette az életet! Előtte áll a valóság. Egyetlen pillanat alatt átfut agyán egész hitvány élete.

Sohasem volt része egy nyugodt nap boldogságában. A folytonos rettegés, önámítás, a hazug, hitvány pénz ösöngése között futott el feje fölött a földi lét.

Érzi, hogy vége már mindennek. A halál, mint egy óriási polip jön közelebb. Hosszú, csontos karját kinyújtja s teljes erejével ránehezedik a testére. Szívét rémület fogja el. Minden erejét megfeszíti, hogy ellentálljon neki. Nem képes rá. A hogy az egyik karját lefogja, előnyújtja a másikat, aztán a harmadikat, a negyediket, a századikat . . . és ő olyan gyöngö, olyan tehetetlen, nem bír megküzdeni már semmivel.

Mindenünnen vigyorgó, kaján arcok tekintenek rá. Kezük az ő pénzével teli. Viszik már szerteséjjel, nem az övé többé. Utolsó erőfeszítéssel maga elé kap és görcsösen összecusukja a markát, mintha az aranyait akarná megvédeni.

Ha most családja lenne! Gyöngülő szeme feleségén és gyermekein pihenne meg, a kik buzgó fohászba mérülve kérnének az Úrtól számára még néhány földi esztendő. És hátha meghallgatnák odafönt? Hátha visszaküldenék a másvilág kapujából az élet után annyira vágyakozó nyomorult lelkét? . . .

De hiszen még sincs egyedül. Ime előtte áll ura, bálványa, a karbunkulusszemű szörnyeteg, fénylő, tiszta aranyból álló testtel, vörös, sárga, kék, a szingazdag-ság összes pompáiban izzó szemekkel. A keze pénzzel teli.

várták be, hanem még zöld állapotban vágják le mindazokat az ágakat, a miket fölöslegeseznek találtak. Náluk a nyesés igen fontos erdőművelési feladat volt, a mire nagy gondot fordítottak, sőt a mit idővel túl is hajtottak. Alig záródott a fiatalos, már neki estek fűrészszel, fejszével, nyesték a gallyakat, «reperálták» a természet hibáit s ezt a műveletet vas következetességgel folytatták az állomány egész életén át. Valósággal betegséggé fajult náluk ez a nyesési kedv. Nyesték a középerdő főfáit, a szálerdőt, sarjerdőt egyaránt. Nem kimélték az erdő szegélyfáit sem, a mik pedig dús lombzatukkal a szélfogó szerepére lettek volna hivatva. A fanemben sem tettek különbséget, — gallyazták a bükköt ép úgy, mint a lúczyfenyőt, a tölgyet stb.

Ez a túlhajtás természetesen veszedelmesen megboszulta magát. A felnyesett törzsek minősége nemcsak hogy nem javult, hanem ellenkezőleg, olyan hibák mutatkoztak rajtuk, a mik használhatóságukat nagy mértékben lezállították. Az iparosok, kereskedők egy időben már nem is fogadtak el olyan törzseket, a mik rendszeresen gallyazott, nyesett erdőből származtak. Nancyban egy egész gyűjtemény látható a mértéktelen és helytelen nyesésnek eme káros eredményeiről.

Helytelen volna azonban, ha ezeknek az elijesztő példáknek a sarkában mindjárt pácizát is törnénk a nyesés általános jogosultsága fölött, mert nem szabad felednünk, hogy a külföldieknek nem azért vannak keserű tapasztalataik, mert gallyaztak, hanem azért, mert rosszul gallyaztak. A legfőbb hibát abban követték el, hogy a nyesést nem szigorú ellenőrzés mellett és jól betanított munkásokkal végeztették, hanem takarékoságból szegény emberekre bízta, a kik a nyert ágfáért vállalták a nyesést; hogy azután az avatatlan

és lelkiismeretlen kezekben a gallyazó eszközök, a mik között a fűrész helyett csaknem mindig a sujtóbaltta és a fejsze vitte a főszerepet, — micsoda sérüléseket ejtettek a törzseken, — az elképzelhető.

Mérhetetlen nagy kár származott továbbá abból is, hogy az állományt már a legfiatalabb korban kezdték gallyazni. A fiatal törzsecske pedig még a leggondosabban keresztül vitt nyesést is erősen megsínyli, hát még az olyan nyesést, a mit ügyetlen kezek baltával vihettek végbe. «Az ilyen módon felnyesett 15–20 éves lúczyfenyő állomány valóban szánalmas képet nyújt; a kívánatos teljes sűrűség helyett egy átgyerített állomány van előttünk, a melynek vörösbarna törzsecskéi a sok sebtől fekete foltosak és gyantásak (Engler).» (Vége köv.)

A hivatásos vadász fegyvere.

Irta: Gothard Sándor.

Manapság a fegyvergyártás óriási fejlettsége mellett, ezer és ezer fegyvertípus áll rendelkezésünkre akkor, midőn a fegyverpiac gyakorlatias vadászfegyverei közt akarunk válogatni. A kinél az ár kérdése nem játszik nagy szerepet, még annak is nehéz válogatni oly fegyverek között, a melyektől sokat várunk. De ha kötve vagyunk aránylag nem magas, mondjuk *olcsó árhoz*, akkor a választás még sokkal nehezebb. Mióta a fegyveriparban is tömeggyártás kerekedett felül, a jó löfegyver ára természetesen lement.

A kézimunka amúgy is drága lett, mert a megélhetés eszközei ma kétszer annyiba kerülnek, mint csak 10–15 év előtt is. Az olcsó fegyver nem bírja el a kézimunka magas árait. Tehát ennek helyére lépett a gyári munka és vele a tömeggyártás. Természetes, hogy

Az aranyak csengő hangon beszélnek... Minket tudtál volna feláldozni? Nyomorult lélek, hát azt hiszed, nálunk nélkül éltél volna? — s gúnyos kacajjal elgurulnak előtte.

Hangjuk tiszta, mint az angyalok zenéje.

Számolja őket egy... kettő... három... négy... öt... de ajka nem bír oly gyorsan mozogni, gondolata szédeleg, megtéved. Nem tudja többé végigszámlálni kincseit. A karbunkuluszemű szörnyeteg meg csak úgy ontja magából a fénylő aranyakat. Odagurulnak ágya elé, összeölelkeznek s eszeveszett tánczba kezdenek.

A beteg nem lát maga körül mást, mint aranyat és az a sok, sok arany, mind az övé.

Az övé?! — keserű sóhaj tör elő melléből. — Övé igaz, de ki tudja meddig? Napokig, órákig, vagy talán — ó szörnyűség! — csak percekig!

Szürkés ködbe borul előtte minden. Valami nagyon elszoritja a szívét. Hosszú, hosszú éveken át nem érezett úgy, mint most. Szeme elhomályosul és belőle égő, forró, nehéz könnyecsek hullnak alá. Nincs annyi ereje, hogy letörölje arczáról. Szabadon peregnék alá nagy, fényes csöppekben. Mindent kifejeznek, megsügnak neki ebben a pillanatban...

Lassankint mégis megnyugszik. Hisz a neve az fenn marad. Az itthagott aranyak megőrzik örök időnkig. Ragyogóan hirdetni fogják Dömötör Boldizsár jóságát, a ki százezreket hagyott az emberi nyomor enyhítésére.

Szép mesék fognak keletkezni az ő jó szívéről, dicsőíteni, magasztalni, áldani fogják haló porában! Őt fogják mintaképül állítani az emberek elé. Még szobrot is emelnek neki. A szobron nevének minden betűje úgy fog ragyogni, mintha aranyból lenne kirakva...

A leleplezésen ott lesz az előkelőség színe-java. A kik most nem ismerik, elmennek mellette idegenül, akkor mégis őt fogják dicsőíteni, érdemeit magasztalni, emlékét megörökíteni.

De mellettük ott lesznek a szegények, az árvák is, a kiknek könnyűit Dömötör Boldizsár törülte le.

Mi ez? Csakúgy hullámszik az emberáradat ide az ő háza elé. Minden arcz komoly, minden szem könnyes a meghatottságtól. Még emléktáblát is állítanak be. Kegyeletkép semmit sem változtatnak a házon. Bennt is úgy marad minden, a hogyan ő hagyta. Csak a fénylő tábla fogja mutatni a legnemesebb emberbarát földi lakóhelyét.

ha olcsó és lehetőség mégis tökéletes fegyvert akarunk keresni, az ilyen után a tömeggyártás terén kell tapogatózni. A tömeggyártásban azután két dologra kell figyelemmel lenni: a kiválasztott és felhasznált anyag lehető tökéletességére és a ráfordított munka precíz voltára, melyben a *sörétes cső megfelelően jó lövése is benne foglaltatik.*

Sajnos, a tömeggyártásban eddig nem sikerült elérni a legmagasabb fokot sem az egyik, sem a másik téren, mert a legtökéletesebb anyag magában igen drága; például *egy rozsdamentes nikkel aczéleső, akár antinit, akár anticorro legyen az, már magában is pár száz korona érték.*

Egy oly csőpár, melyen forrasztás nincsen, hanem az összes kampók és závárbütykök a csővel egy darabban vannak, az ezüst árának kétszeresét, sőt háromszorosát képviselik; olyan csőből, melynek anyaga maga 200, sőt 300 korona, olcsó fegyvert előállítani lehetetlen.

De vannak kitünő, elsőrangú acélok is, a melyeknek ára nem oly magas. Ilyenekből tömeggyártás útján igenis lehet aránylag olcsó és jó fegyvert készíteni. Ilyen gyártást irtunk le «Az Erdő» ez évi 5. számában, midőn a belga nemzeti hadifegyvergyárat ismertettük. Most e cikkben ezen és hozzá hasonló fegyverekről akarunk részletesen megemlékezni.

Az *automat Browning** komplikált, és esőt, fagyot, havasesőt, nagy strapát és port nem álló tulajdonságánál fogva sohasem lesz a hivatásos vadász fegyvere. De azt mindenki tudja róla, hogy lőni igen jól lő, csak a célzás módja az, a mi e fegyvert, főleg a kapásból lövők kezében, néha mégis problematikus sikerűvé teszi.

* Olvasd: Brauning.

Szerk.

De a cső pompásan jól van fúrva, terítése, lövése jó messze a közepszerűsége felül van.

Közel feküdt tehát a gondolat, hogy ugyanez a gyár, ugyanazon fúrással, ugyanazon mechanikai precizitással *dupla fegyvert is szerkeszsen* és tömegben állítson elő, melynek csőanyaga, a mai kor minden jogos kívánalmának megfelel (Krupp-aczél).

Szerintem ma árához képest a FN* Hammerles-fegyver talán a legtöbb konkurens gyártmány fölött áll.

Szabványos ára 160 korona, és ehhez az árhoz viszonyítva minősége jóformán hasonlíthatatlan, más hasonló gyártmányú és árú fegyverekhez képest. Ezt az árt csak az ezer és ezer példányban való tömeggyártással lehetett elérni. És ez csak úgy lehetséges, hogy a fegyver agya például a megfelelő agykopirozó esztergápadon *egy és fél perc alatt van teljesen kiesztergálva.* Alkatrészei megfelelő maró, fúró, srófvágó művek által ezer és ezer példányban vannak egyformán kigyártva. És ezen alkatrészek annyira egyformák, hogy egy tuczat FN Hammerles-alkatrész bárhogyan összekeverve kiadja a 12 darab puskát, melynél kivételt jóformán csak a cső és csőkampó egyedszerű beillesztése okoz. A cső lyukfúrása bár teljesen gépi, de ugyanaz, mint a híressé vált Browning automatáé. Ezt a tényt, mint fegyverszakértő, rég felismertem.

Mi kell tehát ahhoz, hogy ezt a fegyvert a *gyakorlati hivatásos vadász elsőrangú fegyverévé tegyük?* Csak kettő! Először csak *10 frank ráfizetéssel ki kell válogatni azon fegyveregyeket, melyek a többinél jobban lőnek,* ez már egyedi selectió. Ugyanaz, mint mikor teheneimnél kiválasztom a bikaneveléskor azt az

* Fabrique Nationale.

Micsoda hangok?

Ah igen, az árva, elhagyott gyermekek az ő nevén tanulnak imádkozni...

Most mintha igazi zaj is vegyülne az ő csöndes álmodozása közé. Óvatos, lassú nyikorgás. Összeszedi minden erejét és figyelt. Mintha a mellékszobában halk suttogást hallana. Most meg mintha kulcsot próbálnának zárba illeszteni.

Kinyitja a szemét és a falon átfúródó tekintettel lát mindent.

Két sötét alak keres, kutat lázas sietséggel.

Főlemelkedik. Szaladni, futni akarna oda, de nyomorult teste fölmondja a szolgálatot, kiáltani akarna, de nem jön hang ajkára.

Emberfeletti kin járja át szívét! Ime, az ő drága aranyait nem az emberi jótékonyság fogja kapni. Az elhagyottak, az árvák könnyűit sem fogják letörülni velük, hanem tolvajok martaléka lesz. Azért őrizte hát meg nem osztva senkivel kincseit, hogy a bűnök mocsarában élő emberek élvezzék, pazarolják könnyelműen. A miért pedig ő cserébe adott mindent, mindent...

Odaát valamivel erősebb zajt hall. Utolsó erőfeszítéssel szóra nyílik ajka.

— Nem, nem adom! — kiáltja és lassú hörgésbe fúl szava.

Hideg, gyöngyöző verejték lepi el homlokát. Maga elé kap, mintha valaki állna előtte. Néz, néz merev, üvegesedő szemmel. Egy rövidke kis pillanatra, mintha még értelem sugároznék arcán...

Ki van előtte?... A szeme milyen jóságot sugárzón tekint rá. A ruhája mocsoktalan, fehér, az arca fényes, tündöklő, a fejét glória övezi...

Hol van a sárga, izzó szeme? — Az arany teste? Nem, ez nem az... Lélekzetét visszafojtva mozdulatlanul, mereven néz maga elé. Egyszerre kigyullad az arca s alig mozgó ajkáról halkan lebben el egy név... Egy név... Gyermekkorában összekulcsolt kézzel, hívó lélekkel, bizalommal a szívében hányszor sóhajtott a nevet!

Kinos erőlködéssel kulcsolja össze kezét. Mintha már a túlvilágról hangzanék szava, úgy kiált:

— Uram, Istenem, ne engedd! — Szemei lecsukódnak, utolsót sóhajtván párnáira hanyatlik.

A fősvény itthagya kincseit.

egyedet, a melyik a legtöbb tejet adja. Másodszor le kell dobni a fegyverről azt a *masina agyat*, melyet a kopirozó esztergapad sablonosan egyformán vág ki másfél perc alatt, de mindig rosszul, mert sablonosan és nem az egyénhez mérten, ez megint csak 10 frankba kerül. Tehát 20 frank ráfizetéssel kapunk egy egészen alkalmas vadászfegyvert, melyet akárki bátran a kezébe vehet.

Természetesen a FN nem készít egyedenként a vadászhoz szabott agyat, alkatrészt sem ad el 3000 darabon alul, tehát megfelelő agyméretet kell feladni, mely a középstermetű vadásznak passzol. Ilyen, hosszú tapasztalatom szerint kétféle van. Olyan vadásznak, a ki röviden szeret löni (Kurzschuss), a megfelelő méret körülbelül 36—37 cm. hosszú agy, 60 és 40 mm. lehajlással, vagy a ki nem lő röviden, annak 65 és 42 mm. lehajlással. Ez a két méret a vadászok 80 százalékának megfelel. Ilyen fegyvert 25—25 darabszám már készít a FN, de rendszeren öt-hat hónapig kell rá várni. Én ezt tartom a gyakorlati vadász megfelelő fegyverének, és ezt készíttettem is.

Igen jó fegyver a *Pieper-féle Bayard Hammerles* is, de ebből a demiblock csövű válogatott példányok már a 200 koronát meghaladják, és valljuk meg, mechanikájuk nincs olyan tökéletes, mint a FN fegyvereké. Kissé szokatlan a szerkezete, főleg a szétszedés utáni összerakása. De ezek közt messze a középszerűn felül álló egyenletes terítésű csövek vannak. *A cső demiblock rendszere is nagy előny!*

A mi a jó fegyver alsó határán áll, az a *Pieper-féle kakasos fegyver*, melyből jól lövő és szépen kiállított füsttelen port is lövő fegyvert már 120 koronáért kapni. Ez azután az *alsó határ*. A mi ezen alul van, az a sokkal selejtesebb ferlachi portéka, melyet a belga tömeggyártású fegyverrel hasonló árak mellett mégsem lehet hasonlítani.

A hivatásos vadász is jól teszi, ha fegyverét egyszer jól megválasztja, mert jó fegyver jó darabig eltart. De esős időben legjobb a jó puskát otthon hagyni. Vagy ha mégis összeázott, először szárazra törülni, Jura-olajjal kívül-belül letörülni. Az agynak pedig legjobb konzerváló szere egy hatos ára paraffin-olaj. Ha ezzel kenjük minden eső után, de legalább havonként egyszer-kétszer az agyat, úgy azt folyton szép és ép karban tarthatjuk.

Én atelieremben a ma divatos-ragyogó fényes politurás agyakhoz is a legfinomabb «hamburgi jubileumpoliturát» használom, lenmagolaj helyett paraffinolajjal felpoliturózva; ez a fényezés egy-két esőt jól kiáll. Nekem húszéves használati fegyvereim is olyanok, mintha tegnap vettem volna. A jó puska megérdemli, hogy megbecsüljük. A jó puska olyan, mint a jó asszony, a ki akkor még jobban tetszik — ha szép is.

Természetesen az itt elmondottakon kívül van száz és száz-féle olcsó fegyver, válogatott moslékveverők, melyeket megvesz az, a kinek jó fegyverre nem kerül, ezek is elsülnek, néha jól is lőnek, de ezekről szaklapban és sajkézikben nem lehet beszélni.

Legújabbán a Pieper-czég ment át a tömegesen előállított fegyverek gyártásában az *ejectoros* patron kilövő

fegyverek gyártására, de részemről hivatásos vadásznak az ejectort sohasem merném ajánlani úgynevezett hétköznapi fegyvernek, mindig strapálni pedig éppen nem. De gyári munka ejectort meg egyáltalán nem mernék ajánlani, mert a megbízható jó ejector szerkezet legalább oly drága, mint egy pár elsőrendű jó oldallakat. A rosszul megcsinált és agyonstrapált ejector pedig több bosszúságot okoz, mint örömet. Ezt csak hagyjuk meg az úrvadászoknak, akik rossz időben otthon maradnak és a puskát mindennap mégsem hordozzák.

Gazdasági tanácsadó.

Méhészet. Beköszöntött a tavasz. Meleg napokon kellemes zümmögéstől hangos kert, mező. Kezdetét vette a dolgos méh munkája és ezzel megkezdődött a méhészség gondos szorgoskodása.

«Az Erdő» mult évi 4., 6., 7., 9. és 11. számaiban ismertettem nagyjában a méhészkedők tavaszi tenni-valóját; a ki figyelemmel olvasgatta és a szerint járt el, nem bánta meg.

Most, mikor egyévi tanulság után ismét tollat veszek kezembe, nem mondhatok most sem mást; legfeljebb azt jegyzem meg, hogy a mult évi nagyszerű eredmény beigazolta ismételten a Boczonádi-rendszer életrevalóságát.

Az én méhészetemben, hol ilyen rendszer van, az országos és általános panasz ellenére nagyobb haszon nélkül eddig még egyetlen évben sem zárult a mérleg.

Ez a körülmény útmutatásul szolgálhat minden méhésznek, legyen az kezdő, vagy régi munkása ez érdekes foglalkozásnak.

Ez idő szerint túl vagyunk immár az egész országban a tisztulási kirepülésen, hogyne, mikor még Gyergyóban is, a mi pedig szép hazánk legmagasabban fekvő vidéke, márczius 6—9-ig megtörtént a tisztulási kijárási. Ezek a napokon a kaptárak kitisztítását is el lehetett végezni.

Fájdalommal kell följegyeznem, hogy az alsónyilású kaptárak népét ez évben is olyan siralmas állapotban találtam, mint előző években mindig.

Valóban keserűséggel söprögettem ki némelyikből lucskos, penészes holt méhek ezreit. A felsőnyilású kaptárakban jóval kevesebb volt a hulla s az is száraz állapotban, úgy, hogy a törmelékét a viaszolvasztó számára félretehettem.

Ezek után nem lehet feltűnő, ha ismételve hangoztatom, hogy az alsó kijárával bíró kaptárak valóságos tömeggyilkolásra kiesztelt eszközök és ha azt is kijelentem, hogy különösen a méhek telettetése szempontjából a felső kijáró megbecsülhetetlen.

Már eddig is többen belátták ezt s alkalmazzák is kaptáraiknál. Így a kolozsvári mintaméhesben is kísérleteznek ezzel. Kolozsváron a mult év nyarán az országos méhészeti egyesület az erdélyi méhészegylettel karöltve méhészeti kongresszust tartott, mikor egyúttal egy nagyszabású méhészeti kiállítás is volt.

S bár a kiállításon a nagymennyiségű méz, méztermékek és viasz, viasztermékek mellett sok és különféle rendszerű méh lakások voltak láthatók, mégis hézagoss és egyoldalúnak mondható, mert például a kaptárok között Boczonádi-kaptárt nem lehetett látni. Sőt a méhészeti előadások és felszólalások rendén a Boczonádi-rendszerrel szó sem esett. Általánosságban elmondható, hogy az egész mozgalom az országos kiskaptárt és rendszert szolgálta.

Alig lehetne ezt érteni akkor, mikor a legtöbb értelmes méhész elismeri, hogy úgy a kaptár és rendszere elavult dolog, ha nem tudnák, hogy az állami támogatás által kötve vannak ezek az egyesületek, fennmaradásukat csak a nagymérvű segélyezés biztosítja. De hagyjuk ezt. Inkább szóljunk valamit arról, a mire minden méhésznek mostanában gondolnia kell.

Kísérje figyelemmel a méhész a méhes családok járását, röpködését, mivel ebből többnyire meg lehet itélni a család állapotát.

Ha tömegesen, vígan röpködnek és lábaikon nagy gömb virággal térnek meg, úgy nyugodtak lehetünk a család rendes állapota felől. Ilyeneknél legfeljebb a mézmennyiséget tekintjük meg, s ha szükségesnek látjuk, egy vagy két keret lépes mézet adjunk be.

Lépesméz hiányában pergetett mézet is adhatunk, melyet felforralt vízzel hígítva üres lépbe öntünk s fiasítás közelébe akasztjuk.

Ilyenformán csak azokat a kaptárakat vizsgáljuk át tüzetesen, a melyek gyanusaknak tetszenek.

Ha valami bajt észlelünk, a körülményekhez képest igyekszünk segíteni rajta. Ha anyátlan a család, vagy gyenge, egyesítés által hozzuk rendbe. De ne úgy erősítsük föl a gyenge családokat, a mint azt a hivatalos méhészeti közlemények, könyvek ajánlják, hogy az erős családoktól elvett fiasításos kereteket adjunk be azokhoz, mert az elszedett fiasítás megakadályozza a családnak hatalmassá fejlődését, már pedig csak az ilyenektől várhatunk nagy eredményt. A gyenge családon pedig ügyis ritkán segít az efféle művelet, s többnyire mégis gyengélkedő lesz mindvégig, ettől pedig haszon semmi sem lesz.

A gyenge családnál rendszeren a királynében van a hiba, ezen pedig az egyesítés által lehet javítani, mert ilyenkor tartalék anya nem igen van. Az egyesítésnek sok módja van. A legegyszerűbb és legcélszerűbb a következő:

Mindenekelőtt meggyőződést kell szerezni az egyesítésre kijelölt családok királynéjának minéműsége felől. Ezért ki kell bontani a kaptárt. A hol zárt sorokban fiasítást találunk s a hol királyné is épnek látszik, ott hagyjuk ezt meg, illetve ehhez adjuk a gyenge család népét.

Az átrakandó család királynéját egyik reggel megöljük, estefelé pedig az árva családot, minden egyes keretet mézes vízzel megpermetezve a kijelölt kaptár költőterébe berakosgatjuk, természetesen először a fiasításos lépeket s azután annyi jó keretet, a mennyi befér.

Ezen művelet közben célszerű kiselejtezni a herés lépeket, régi virággal, fekete és rendetlenül épített, vagy más hibás kereteket és pedig mindkét kaptárból,

hogy ez által mintegy megújítva legyen az építmény. Ajánlatos mézes vizet beprecskelni azon családhoz is, a melyikhez beraktuk az árva népet, mert ez által könnyebben összebarátkoznak a kölcsönös nyalakodás alatt. A künmaradott lépekről tollszárral könnyen be-
soprógethetjük az azon mászkáló méheket.

Az anyátlan család egyesítése is így történik.

Ha talán két kaptár népe sem adna egy erős család, lehet egy harmadikat is a következő napon beadni a fentebbi módon.

Ne örüljünk a sok méhes családnak, mert a sok, de gyenge családdal sok vesződség van minden haszon nélkül.

Ha az ilyen gyenge családot magára hagyjuk, ritka esetben fejlődik annyira, hogy életképes legyen. Ne feledjük, hogy egy erős család többet ér, mint tíz gyenge.

Ezután csak legyen gondunk arra, hogy a méh lakások mindig tisztán álljanak.

Ezért minden héten a hulladékot ki kell söpörni, mit a kaptáraknál a tolóka eltávolításával vonó és tollseprő segítségével könnyen eszközölhetünk a felső kijárással bírónál; nehezebben és sohasem tökéletesen az alsó kijárós méh lakásoknál. A köpű és kas alját úgy tisztogatjuk, hogy kevés féltrebillentjük, vagy helyéről tovább állítjuk. A viaszmorzsát össze kell gyűjteni a viaszolvasztóba.

Ha rendszeren nem takarítjuk a méh lakásokat, a viasz-moly és méhtetű elszaporodik.

A kasokat és köpűket nyáron letapasztani nem szabad. Tavasszal az időjárás változékony szokott lenni s azért gondunk legyen arra, hogy a fiasítás meg ne hüljön. Csakis meleg időben szabad a kaptárt kibontani.

Nem is jó sokat bolygatni a népet, de fölösleges is, mert a gondos méhész az egész költőtér egyszerre az átvizsgálás alkalmával, vagy valamivel később megtöltötte. A méztér pedig csak a gyümölcsfák virágzásának kezdetén kell megnyitni és pedig a költőtér fölött levő fedődeszkalapok egyikének kivételével.

Hanemann-rácsra, erre a kínzó eszközre ne gondoljon senki. A nélkül sem megy föl az anya a méztérbe, ha elég üres keret van a költőtérben. A méztér tartaléklépekkel kell megrakni, végig egyszerre. Ha tartaléklép nincs, úgy egész műlépes kereteket kell betenni.

Arra gondunk legyen, hogy herelép ne kerüljön a méztérbe. Hanemann-rácsot évek óta nem használok és mégis például a múlt évben egyetlen kaptár mézterében sem volt fiasítás, hanem volt méz rengeteg, úgy hogy a többi között egyik családtól 50 keret mézet szedegtettem ki őszig.

Ez, gondolom, sokak előtt hihetetlennek tetszik, különösen azoknál, a kik úgyszólván semmit sem pergettek s kik a múlt évet is a rossz évek közé sorozták. Pedig tessék elhinni, nem az év rossz, hanem a módszer, a melylyel méhészkednek. Nem is lesz ez másként, a míg a felsőbb helyről irányított rendszert nem cserélik föl azzal, a mi a méheknek, ennek az okos és fáradhatatlan bogárnak természetével inkább megegyező.

Csergő Venczel,
földbirtokos.

Különfélék.

«Az Erdő» 1912. évi tiszta jövedelme. Lapunk homlokán olvasható, hogy a lapunk után származó tisztajövedelem teljes összegében az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — «Az Erdő»-re előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni. A lap előfizetőinek érdeke tehát, hogy az alap minél előbb akkora összegre gyarapodjék, hogy annak kamatai mielőbb az említett célra legyenek fordíthatók.

«Az Erdő», mely 1907. év elején indult meg, az első két évben, vagyis 1907. és 1908. években, a kezdet nehézségei folytán nemcsak jövedelmet nem hajtott, hanem fentartására az Országos Erdészeti Egyesület saját vagyonából rá is fizetett.

Azóta azonban lapunk — daczára a csekély évi 4 K előfizetési díjnak — évről-évre emelkedő tiszta haszonnal záródik. Így a tiszta jövedelem

1909. évben	316 K 68 fill.
1910. „	1,269 „ 61 „
1911. „	1,753 „ 46 „
1912. „	3,051 „ 79 „

Összesen: 6,391 K 54 fill. volt.

hozzáadva az időközi kamatokat: 953 „ 42 „

az alap vagyona az 1912. év végén: 7,344 K 96 fill.-t tett ki.

Ha lapunk jövedelme továbbra is ilyen arányokban fog növekedni — a mi az előfizetők érdekében kívánatos is volna — úgy csakhamar olyan tőkével fogunk rendelkezni, a melynek kamatai már felhasználhatók lesznek. Mi ugyanis úgy gondoljuk, hogy a mint az alap vagyona 20,000 koronára fog emelkedni, annak kamatait és az évről-évre elérendő tiszta jövedelemnek egy részét is a majd — előfizetőink közbenjöttével — megállapítandó célra fogjuk fordítani s az évi tiszta jövedelemnek csak egy részét fogjuk mindig az alaptőkéhez csatolni. Ez által elérjük azt, hogy az alap mielőbb megkezdheti működését és hogy már az első években is nagyobb összeg fog a jótékony célra rendelkezésre állni, a mellett azonban az alaptőke is évről-évre gyarapodni fog.

Ezúttal még csak azt jegyezzük meg, hogy lapunk t. olvasói a saját érdekükben cselekszenek, ha a lapnak minél több előfizetőt gyűjtenek.

Erdészeti altisztek jutalmazása. A m. kir. földmivélségi miniszter úr az 1912. évi erdőgazdasági üzem előbbrevitele, valamint részben a haltenyésztés érdekében kifejtett eredményes munkásságuk elismerésül a következő erdészeti altiszteket részesítette pénzbeli jutalomban, és pedig:

a beszteczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében: Zahoránszky Ferencz famester, Gázó János, Stubna József, Fukasz János és Szelezky András főerdőrök, valamint Horváth István erdőőr egyenkint 80 korona, Garami József főerdőr, valamint Nemcsok Jó-

zsef, Skultéti József, Baczusán Mihály és Steller János erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

a lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében: Czeller György főerdőr és Woldrán János erdőőr egyenkint 80 kor., Holló Ferencz és Lajos Antal erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében: Ilsvay Dezső, Szálka József, Preinesberger Antal, Málnási István, Telehazy Ede és Rác Imre főerdőrök, valamint Zahoránszky Sándor és Róna János erdőőrök egyenkint 80 kor.; Erdős Ignác, Gondos Alajos, Mező Mihály és Kriveszky György főerdőrök, Hoffer Balázs famester és Dombos Lipót, Mike Pál, Wolf Rezső erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében: Gonosz Ferencz, Hegedüs Antal, Linczmayer Antal és Dömse Antal főerdőrök egyenkint 80 kor., Kalász János, Borosnyai Sándor, Fekete József és Kremm Ferencz erdőőrök egyenkint 50 kor.;

a nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében: Góra Jakab és Beregi József főerdőrök, valamint Demuth Lajos erdőőr egyenkint 80 kor.; Bodenlosz Ferencz, Szirmai János és Bujna Mihály erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

a lipótújvári m. kir. főerdőhivatal kerületében: Milasovszky István famesternek, Kunka József, Ambró József, Vörös János és Rajesányi Ferencz főerdőrök egyenkint 80 kor.; Rajesányi Vendel főerdőr, Grandtner Vincze, Nigra József, Kabzányi Rezső és Lusceck János erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében: Sznoha Vilmos és Bessenyei Gyula főerdőrök, valamint Pécskai Demeter erdőőr egyenkint 80 kor., Jaczkovics Miklós és Szuszla János főerdőrök, valamint Szedlák István és Stefuroszky István erdőlegények pedig egyenkint 50 kor.;

a lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében: Zembrott János, Krucsán Illés és Bálint Antal főerdőrök, Zahoránszky József famester, valamint Buzalka Emil erdőőr egyenkint 80 kor., Vrbyni Antal főerdőr, Ugi György erdőőr, Tury Imre erdőlegény, valamint Rottár József és Máyas Adolf segéderdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében: Vargha András és Papp Mihály erdőőrök, valamint Rác József segéderdőőr egyenkint 80 kor.;

a tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében: Karaba János és Finger Ede főerdőrök, valamint Váradi Béla erdőőr egyenkint 100 kor., továbbá Havasi Emil és Szavilla Ferencz főerdőrök, Gábor László, Adamsik Gyula, Durugy József, Galántai Fer. és Czepezauer Pál erdőőrök, Donáth Lajos és Szikora Sándor erdőlegények, valamint Németh János segéderdőőr pedig egyenkint 80 kor.;

a bustyaházi m. kir. erdőhivatal kerületében: Markocsány Ferencz, Voloscsuk László főerdőrök, Reisenbüchler Róbert famester, valamint Preinesberger Ignác és Györfi János erdőőrök egyenkint 80 kor., Rehorcsuk Jakab főerdőr, továbbá Balogh Kálmán és Szajkó Rudolf erdőőrök egyenkint 50 kor.;

a zsarnóczi m. kir. erdőhivatal kerületében: Bozóky István famester, valamint Mazur Dániel és Koltaszkó József erdőőrök egyenkint 80 kor., Dobry József főerdőr, Tonhauser Antal, Lalkovits István és Sátán Imre erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

az apatini erdőhivatal kerületében: Szeidel József és Tomcsányi Lajos főerdőrök egyenkint 80 kor., Schmierák János főerdőr pedig 50 kor.;

a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében: Szigeti János és Zemba Ferencz famesterek, valamint Barb János főerdőr egyenkint 80 kor., Szőke György és Keresztes Miklós főerdőrök, valamint Tamás Mátyás és Schmidt Pál erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületében: Kimpján Illés, Damseszku János és Csurrell Illés főerdőrök, valamint Balla József erdőőr egyenkint 80 kor.;

a zágrábi kir. erdőigazgatóság kerületében: Dragisics Mátyás főerdőr 80 kor.;

a vinkovcei kir. főerdőhivatal kerületében: Brkics Sztankó főerdőr, Nagy György és Gyuresek János erdőőrök egyenkint 80 kor., Pupics Károly, Dretvics Sándor és Konrád János erdőőrök pedig egyenkint 50 kor.;

a sušaki kir. erdőhivatal kerületében: Francetics Antal és Rodics János főerdőrök, valamint Avics Márk erdőőr egyenkint 80 kor., Reichel Jenő főerdőr, valamint Kratjics Miklós és Balen József erdőőrök pedig egyenkint 50 kor. jutalmat kaptak.

Fajbaromfiak kiosztása. Fajbaromfiak kiosztásának engedélyezéseért a község elöljáróságának kell folyamodnia minden év májusáig. A kérvényt az illetékes gazdasági felügyelőséghez kell benyújtani. Kaphatók orpingtonok, langsanok, plimoutok, emdeni ludak, pekingi kacsák, bronzpulykák. Az ár a közönségs baromfi piaci értéke. További felvilágosítást az illetékes gazdasági felügyelőség nyújt.

Felhívás.* Mezey Károly urad. erdész Baráka I. sz. őrház, u. p. Borosjenő (Arad megye) felkéri azokat a szaktársait, a kik 1906. év őszén végezték a lipótújvári m. kir. erdőőri szakiskolát, hogy címüket vele közölni sziveskedjenek.

Nyugdíjbiztosítás. Hunyad vármegye alispánja a következő járási erdőőröket biztosította az 1912. évi VIII. t.-cz. alapján az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár keretében felállított új nyugdíj-csoportban, balesetre, nyugdíjra és aggkori ellátásra:

Kovács György, Ungar Iszaia, Demeter Tivadar, Boros Ábel, Veres Pál, Matyinka János, Czunya György, Szomora József, Veres Károly, Battyán Antal, Szabó Gyula, Nászta János, Nászta Ávrám, Kovács Mihály, Nisu János, Polgár József, Zoltán Sámuel, Bota János, Pap Ferencz, Bocskay József, Szatmári Norbert, Vig János Mátyás, Sztenics Gergely, Nagy Juhász Béla, Mert

* Lapunk ez évi 5-ik számában tévesen megjelent közlemény helyesbítése. Szerk.

József, Rajta Bazil, Lukács György, Dezső Ignác, Lup Adám.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi április hóra a következő időjelzést teszi közzé:

Április havának változási napjai 2—3—6—8—10—14—18—20—26 és 30-ra esnek.

Legerősebb hatásúak a 3-iki száraz, szeles, a 6-iki enyhébb, a 10-iki hűvös, esetleg hideg, a 18-iki csapadékos, melyet azonban a 20-iki holdtölte nem fog engedni nagy mértékben kifejlődni, úgy, hogy inkább 20-ikát követőleg várhatunk kiadóbb csapadékot; a 26-iki szintén hűvös, esetleg szeles vagy viharos jelleggel.

Hivatalos közlemények.

2579. eln. szám.
1913.

Körrendelet valamennyi fő- és ügyosztálynak, a számvevőségi igazgatónak, a számvevőség mindhárom csoportjának, a segédhivatalok főigazgatójának és valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak és közegeknek.

Kapcsolatban a múlt évi december hó 23-án 12,977. eln. sz., valamint a folyó évi február hó 6-án 1562/eln. sz. alatt kelt körrendeleteimmel, * értesítem a Czimet,

* Lásd: «Az Erdő» 1913. évf. 20. és 63. oldal. Szerk.
hogy a hivatkozott 12,977/eln. számú körrendelet II. pontjában említett, vagyis azok az állami tisztviselők, altisztek és szolgálak, a kik rendes hadkötelezettségüknek teljes lerovása után hivatnak be a létszám-kiegészítés céljából tényleges katonai szolgálatra, illetményeik szempontjából a tényleges katonai szolgálatnak még egy további (negyedik) hónapján át is időszakos fegyvergyakorlatra behívottaknak tekintendők.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 12,977. sz. körrendelet I. pontjában említett állami tisztviselőkre, altisztekre és szolgálakra, a kiknek illetményei tehát a tényleges katonai szolgálat első két hónapjának (ujonczkiképzésnek) elteltével beszüntetendők.

Budapest, 1913 márczius hó 2-án.

A miniszter helyett:

Bárák Kazy s. k.

2144. sz.
1912.

Hivatalos közlemény.

Közhirre teszem, hogy a Sümeg községi (Zala vármegye) születésű *Holzbauer Mihály* részére 1887-ik évi október hó 15-ik napján 17. szám alatt, az erdőőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítvány elveszvé, a helyett nevezett részére 1912. évi 2144-ik szám alatt az eredetivel egyenlő értékű másodlat adott ki.

Szombathely, 1913 február hó 16-án.

Kögl Árpád,
királyi erdőfelügyelő.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter kinevezte dr. Katona Zoltán m. kir. kincstári erdészeti orvost a X. fizetési osztályból a IX. fizetési osztályba m. kir. kincstári erdészeti orvossá.

A m. kir. földművelésügyi miniszter Barsi Nándor m. kir. segéderdőmérnök állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság főnöke Garay Ferenc erdőlegényt a lugosi erdőgondnokságtól a facsádi erdőgondnoksághoz helyezte át.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Cz. A. A lapot zárt borítékban küldeni azért, hogy azt mások ki ne bonthassák, nem lehet, mert maga a postaköltség minden egyes lapnál legalább 20 fillérbe kerülne. Ez azonban felesleges is, mert senkinek sem áll jogában az ön címére érkező lapot felbontani. Menjen el a postára és figyelmeztesse a postamestert, hogy az ön lapját ne adja oda senkinek se; ha ez a figyelmeztetés nem használ, úgy emeljen panaszt a postamester ellen a postaigazgatóságnál, az majd rendet fog csinálni.

F. A. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségély-pénztár ismertetését postán megküldtük.

D. J. 1. Mai számunkban közöljük. 2. Cikkét, ha meg fog felelni, szívesen közöljük.

F. I. Az erdőri szakiskolákba való felvételekre vonatkozó pályázati hirdetményt lapunkban annak idején, körülbelül májusban, vagy júniusban meg fogja találni. Különben benne van a múlt évi 11-ik számban is. Tájékoztatásul azonban közöljük, hogy a felvétel egyik főkelléke a 17. évtől 25. évig terjedő életkor, 6 elemi- vagy 2 középiskola sikeres elvégzése, egészséges, erős testalkat, stb.

Sz. Gy. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. (erdőtörvény) 45. §-a, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak 1881. évi 391. és 13,076. és 1890. évi 10,139. számú rendeletei értelmében a felesketett erdőörök a szolgálatban egyenruhán kívül, feltűnő helyen az erdőri jelvényt is kötelesek viselni.

B. J. Miután ön nem évi 1000 K javadalmazásból, hanem évi 900 K javadalmazásból neveztetett ki évi 1000 K javadalmazású főerdőorré, ennél fogva a magasabb összegű személyi pótlékra, vagyis az évi 1100 K javadalmazásra csak főerdőorré történt kineveztetését követő öt év múlva, vagyis az ön esetében 1916. évi november hó 1-től van igénye. Csak azok a főerdőörök tarthatnak igényt korábban az 1100 K javadalmazásra, a kik mint II. oszt. altisztek (erdőörök) is már 1000 K javadalmazást élveztek. A 60 fillért a lap javára bevételeztük.

Pagonykezelőség — Baj. Arra a kérdésre, hogy csemeterkben milyen műtrágyát és holdankint mennyit használjon? nem lehet választ adni, mert az a talaj minőségétől és attól függ, hogy a talaj minő tápanyagokban szűkölködik. Tessék a talajból a m. kir. növénytermelési kísérleti állomásnak Magyaróvár mintát küldeni és onnan tanácsot kérni. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

S. S. Feltéve, hogy a hitbizományi erdőörök — mint azt az erdőttörvény elő is írja — meg van a törvény 37. §-ában előírt minősítése, úgy a kincstári erdőörökkel teljesen egyenrangú. Ebből azonban egyáltalán nem következik az, hogy a

hitbizományi erdőöröknek ugyanazokra a járandóságokra (személyi pótlék, családi pótlék, stb.) lenne igényük, mint a kincstári erdőöröknek, mert minden birtokos úgy fizeti az alkalmazottját, a mint neki tetszik.

P. J. Saját földbirtokával mindenki szabadon rendelkezik s azt egész terjedelmében használhatja. A szomszédnak tehát nem állott jogában az önök területéről az ákácscsemeteket kihúzgálni, s a mennyiben ezt tette, az 1879. évi XXXI. t.-cz. (erdőtörvény) 105. §-ába ütköző kárt okozott. A budapesti kir. ítélőtábla is 1909. évi június hó 30-án 220. G. szám alatt hozott határozatában kimondotta, hogy nincs törvényes gyakorlat, mely a tulajdonost eltiltaná attól, hogy telkén vagy földbirtokán fákat vagy bokrokat ültessen; nem lehet tehát a tulajdonost a fák vagy bokrok kivágására kötelezni, azt pedig nem lehet megakadályozni, hogy a fa és bokor árnyékot vessen s a levegő járását gátolja. Ily ültetvényekkel szemben a szomszéd joga arra szorítkozik, hogy a galyak és gyökerek átnyúlását saját területén ne tűrje meg.

A szomszédnak tehát jogában áll az ő földjére átnyúló ágakat, galyakat és gyökereket levágni, de az önök területén nem szabad semmiféle károsítást sem elkövetnie. Minthogy azonban mindenkivel, de különösen a szomszédos birtokosokkal nagyon tanácsos a jó viszonyt fenntartani s önöknek nem áll érdekében az, hogy a szomszédnak kárt okozzanak, már méltányossági szempontból is azt javasoljuk, hogy a fásítást ne terjeszszék ki közvetlenül a határig, hanem hagyjanak ott 2–3 m. szabad területet.

Vadász. 1. Miután az a lap német nyelven, német betűkkel nyomva jelenik meg, önként értendőik, hogy önnek nem küldhetnek olyan lappeldányt, a mely magyar betűkkel van nyomva. Furcsa volna, ha tőlünk azt kérné valaki, hogy az ő részére német betűkkel szedett lapot küldjünk, mikor lapunk csak magyar betűkkel szedve jelenik meg. 2. Nem tudunk tanácsot adni, mert a feszült külügyi helyzetre való tekintettel igen nehezen megy most a katonák szabadságolása.

K. J. Levelében említett leírásból egyáltalán nem tudok tanácsot adni, mert a betegség tüneteit tévesen minősíti köszvényes bántalomnak, mely szarvasmarhán nagyon elvéve sokott előfordulni. Az ön által leírt tünet nagyon sokféle betegség kísérő tünete lehet, pl. tüdőgyulladás, ellési láz, hasvízkor, vesebántalomnál stb. Miután az ön által észlelt jelenségek csak egy betegségnek tünetei, de nem egyszermind önálló betegség, így az alapháttal ismerete nélkül orvosi tanácsot látatlanba nem lehet adni. A bedörzsölés minden esetre jó. Meg kellett volna írnia, hogy az állatorvos milyen betegséget állapított meg, akkor hozzá tudnék szólni.

Dr. K.-é.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Intelligens, német, szakvizsgázott erdőör és vadász, 33 éves, nős, egy gyermekkel, kiszolgált katona, józan, megbízható és szigorú a szolgálatban, jó bizonyítványokkal rendelkezik, a fővad gondozásában, vadászásában és kutyaidomításban 16 évi gyakorlattal bír, valamint nagyon jó dúvadirtó és cserkésző, az erdei munkálatok minden ágában jártas, beszél a németen kívül egy keveset magyarul és románul, több ideig szolgált nagyobb uradalomban mint erdővéd és vadász, erdővédi, vadászai vagy fővadászai állást keres. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (25.)

Állást keres 20 éves, ref. vallású egyén, a ki négy polgári osztályt és a vadászerdői m. kir. erdőri szakiskolát elvégezte és az erdőri szakvizsgát letette. Elfogad erdőör mellett segédi vagy gyakornoki állást is. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (26.)

Erdőőr, ki jelenleg nagyobb uradalomban van alkalmazva, önálló állást keres mint erdőőr vagy vadász. Az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel tette le. Nagy gyakorlattal bír a fő- és apróvad tenyésztésében, a vadászatban, úgyszintén a legújabb angol módszerű fáczántenyésztésben. 27 éves, nőtlen, katonai kötelességének mint I. oszt. tüzér számvevő altiszt tett eleget. Beszél és ír magyarul és németül. Czime a szerkesztőségénél megtudható. (27.)

Erdőlegényi állást keres a vadtenyésztésben is jártas, 23 éves egyén. Czime: Deutsch Károly Pécsbányatelep (Nagybányaréti völgy 4. szám). (29.)

Erdészi vagy fővadászi állást keres gymnasiumot végzett, kitünően szakvizsgázott, mérési, továbbá az erdészeti és vadászati teendőkből jártas, 27 éves, szerény igényű egyén. Jelenleg nagy uradalomnál felmondatlan állásban működik. Czím: «Erdész» jelige, Nyírsid, Szilágy vármegye, poste restante. (31.)

Erdőőri állást keres május 15-ére egy az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letett, több évi gyakorlattal bíró, kiscsaládú, 30 éves, egészséges, kiszolgált katona, ki jelenleg 9875 kat. holdas hitbizományi erdőnél van alkalmazva. Beszél magyarul és románul, azonkívül egy keveset németül és tótul is. Az erdészet és vadászat minden ágában jártas s szerény igényei vannak. Czime a szerkesztőségénél megtudható. (33.)



HIRDETÉSEK



Pointer rövidsőrű vadászvizslakölykek eladók. Vadászvizslákat bevezetésre elvállal: Klespitz, Gosztola, Zala vármegye. (4.III.3.)

Donga-eladás. 1202/1913. sz. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében folyó évi április hó 3-án délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján árverés alá bocsájtatik a felsőkastélyi vasútállomás melletti kettős erdőőri lak udvarán raktározott összesen mintegy 746 akó tartalmú *cserdonga*.

Kikiáltási ár: akónként 2:50 korona.

Bánatpénz: 20 %

Az ajánlatok április hó 2-án délután 2 óráig nyújthatók be a lugosi erdőigazgatósághoz.

Az árverési és szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekinthesők, avagy kívánatra megküldetnek.

Az ajánlatokhoz szükséges űrlapok (ajánlat és boríték) az erdőigazgatóságnál díjtalanul kaphatók.

Lugos, 1913. évi márczius hó 8-án.

(6.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

Egy darab Ogris-féle Lancaster Express büchsfegyver, egészen új, a jobb cső 450 golyós, a bal 16 öb-nagyságú, ugyanehhez az agyhoz még egy pár seréteső, szintén 16-os kaliber, a bal cső Choke-furattal. Vételár 200 koronába van. Most eladó 120 koronáért. (7.III.1.)

Segéderdész kerestetik méltóságos gróf Esterházy Sándor úr pulai uradalmába f. évi július 1-én való belépésre. Évi fizetése: 720 korona készpénz, 54 korona faeladási illeték, egyszobás lakás, 10 ürméter dorongfa, egy öltözet egyenruha, négy évre egy köpeny, erdei

büntetésekéből $\frac{1}{3}$ -ad és a megállapított lődíj. Ezen állásra oly nőtlen fiatal emberek pályázhatnak, a kik az erdőáltishti szakiskolát jó sikerrel elvégezték s az irodai munkáknál némi jártassággal bírnak. Sajatkezüleg írt kérvényüket méltóságos gróf Esterházy Sándor úr nevére kiállítva, bizonyítványmásolatokkal együtt, — melyek vissza nem küldetnek, — gróf Esterházy Sándor erdőhivatala Pula, u. p. Kapolcs, Zala megye czimén küldjék be.

(8.IV.1.)

Szászy Béla, urad. számadó erdész.

Pályázati hirdetmény. 168/1913. szám. Állam-szolgálatba történt kinevezés folytán megüresedett évi 1000 (egyezer) korona összes javadalmazású, Esztergom lakhelyi rendszeresített járási erdőőri állomásra pályázatot hirdetek.

Folyamodók törvényszerű minősítésük és eddigi szolgálatukat igazoló okmányaikkal felszerelt, egykoronás bélyeggel ellátott kérvényüket Esztergom vármegye erdészeti bizottságához czimezve az alulírott állami erdőhivatalhoz április hó 10-ig nyújtsák be.

Az állomás azonnal elfoglalható, de legkésőbb ezen év április hó végéig elfoglalandó.

Az Országos Gazdasági Cselédpénztárnál, — ha nincs a folyamodó 35 éves, vagy már birtokában van két könyv, úgy két drb elsőosztályú könyvvel — ellenesetben egy könyvvel lesz nyugdíjra beiratva.

Komárom, 1913. évi márczius hó 16-án.

(9.) **Komáromi m. kir. állami erdőhivatal.**

Eladó vizslák. Egy drb egyéves him, valódi angol (hosszúsőrű), sárga színű és egy drb fél éves szuka, (hosszúsőrű) angol vizsla, fehér, sötét-sárga foltokkal. Ára darabonként 80 korona. Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához. (10.II.1.)

Hirdetmény. 331/1913. sz. Gomba község előljárósága közhírré teszi, hogy a gombai 2815 holdnyi, a tetepusztai 640 holdnyi és a farkaspusztai 425 holdnyi vadászterületeken gyakorolható **vadászati jog** Gomba község házánál 1913. évi április hó 10-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános szóbeli árverésen hat évre bére fog adatni.

Feltételek a jegyző irodájában hivatalos órák alatt megtekinthesők.

Gomba, 1913 márczius 12. (11.) **Előljáróság.**

Tüzifa-eladás. 1139/1913. sz. Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz tartozó apatini m. kir. erdőgondnokság Méhes nevű erdőrészében kitermelt és a Dunaparton felrakásolt mintegy 6650 ürköbméter füz- és nyárhasáb és mintegy 1850 ürköbméter füz- és nyárdorongfa zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

Kikiáltási árak ürköbméterenkint: a hasábfánál 3 korona 60 fillér, a dorongfánál 2 korona 90 fillér.

Az ajánlatok ürköbméterenkint teendőek és legkésőbb folyó évi április hó 4-ik napjának délutáni 4 óráig nyújthatók be az apatini m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál megtekinthesők.

Apatin, 1913. évi márczius hóban.

(12.)

M. kir. erdőhivatal.

Pályázati hirdetés. A bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületében nyugdíjazás, illetve elhalálozás folytán megüresedett három főerdőori (I. oszt. altiszti), kinevezés esetén három erdőóri (II. oszt. altiszti), illetve három I. oszt., esetleg három II. oszt. erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

A főerdőori állással 800 kor. fizetés és 200 kor. személyi pótlék, az erdőóri állással 600 kor. fizetés és 100 kor. személyi pótlék, az erdőlegényi állással 700, illetve 600 korona évi szegődménydíj, mindhárom állással természetbeni lakás, annak hiányában szabályszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékletmények élvezete van egybekötve.

Az ezen állásokra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt szakképzettségüket, az állami szolgálatba ujonnan lépni kívánók ezenfelül ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképesse-
güket kincstári erdészeti orvos, vármegyei tisztviselő orvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, a hivatalos magyar nyelven szóban és írásban való bírá-
sát és azt, hogy katonai kötelezettségüknek miként tettek eleget, megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az így felszerelt és sajátkezűleg irt kérvények a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz címezve folyó évi április hó 20-ig, az állami szolgálatban állók részéről felettes hatóságuk s nem állami szolgálatban állók által pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyújtan-
dók be.

Bustyaháza, 1913. évi márczius hó.

(14.)

M. kir. erdőhivatal.

Méhekcsokot gyékényből szállítok. Közönséges kúpkas 1 kor., igen nagy, felül Hanemann-rácsos átjáróval 1-50 kor. Átmeneti, Hanemann-rácsossal 2-40 kor. Matuska István, Nagykároly. (15. IV. 1.)

VADÁSZGAZDASÁGI IRODA

Budapest, Üllői-út 16 B.

Egyetlen kurucz vállalat, a mely a legolcsóbban és a legjobb minőségben szállít mindenféle sajátfogású, élő-, apró- és nagyvadat, csapdákat, hálókat, minden-
nemű vadászati és horgászati felszerelést, vadtakar-
mányt stb. Elvállalja és a legszakyszerűbben teljesíti :
a satnyult agancsú vadállomány feljavítását, vadas-
kertekben 8--10 kilós agancsok növesztését, exotikus
vadfajok telepítését, nagyvadfogdák és a degenerá-
lódást kizáró vadaskertek felállítását, élővad-biztosít-
ást; lelővések, vadászterületek bérbeadását, eladását,
berendezését, becslését, szakyszerű kezelését, dúvadak
kiirtását. Mindenféle vadászati, vadtenyésztési és hor-
gászati ügyben szakyszerű tanácsot szolgál. (3. III. 1.)

Tölgyfa-eladás. A báró Wesselényi Miklós úr Ö nagyméltósága mójgrádi és nyírsídi erdőrészein a Nyírsídi Sz. v. V. állomástól négy kilométerre, közvetlen a viczinális út mellett 1700 (egyezerhatszáz) szál tölgy-
haszonfa a tűzifaanyag visszahagyásával még az ez. évi, esetleg ez év őszén történő kibaszásra eladó. Köz-
vetítők kizárva. Értekezhetni Fekete Ferencz uradalmi
főerdésznel, Karikán (Szilágy megye). (13. II. 1.)

Uri ruhák készítéséhez való jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

**A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.**

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, meg-
tekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(2. VI. 4.)

Kizárólag saját pergetésű hazai fenyőmagvak!

Kitünő minőségű,
tűlevelű és lomblevelű

Faiskolaterület 100 hold.

**Erdészeti magvak,
Facsemeték,**

Gyümölcsmagvak,
Tölgyem, kocsányos
és kocsánytalan,
Gazdasági és fűmagvak,
Fűmagkeverékek,

FARAGÓ BÉLA

CS. ÉS KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ

ZALAEGERSZEG

Érfák,
Díszfenyők,
Díszbokrok,
Gyümölcsfákés vadonczok,
Rózsák legnemesebb
fajokban,

(5. III. 2.)

Remis-csemeték,
Helianthus salsifis és
Csicsóka vadetetésre.

Árjegyzékkel és árajánlattal
kivánatra szívesen szolgálok.

Erdészeti csemetéket és magvakat

a legjobb minőségben szállít

(1-5.)

Neumayr és Társa csemete- és magkereskedése **Zalaegerszegen**